

Debesuota, gali snigti.
Saulė teka 7:01, leidžiasi 5:07.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price 1¢

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Vasario-February 3 d., 1971 m.

Kaina 10c

28

EGIPTAS PASIRENGES NAUJAM PUOLIMUI

PIETŲ VIETNAMO DALINIAI LAOSE KOSYGINAS KRITIKUOJA AMERIKĄ

TOKIO. — Japonijos žinių agentūra iš Saigono pranešė, kad 5,000 Pietų Vietnamo parašutinių buvo nuleisti į pietinį Laosą. Bolovens aukštumose, apie 100 mylių į pietus nuo Khe Sahno. Prie šios buvusios stiprios amerikiečių bazės, kuri vėliau buvo atiduota komunistams, sukoncentruoti dideli vietnamiečių daliniai. "Washington Star" praneša iš Vietnane, Laos sostinės, kad Laosą dešiniųjų generolas turįs slapta sutartį su Saigono vyriausybe, kuriai leidžiama pasiūlyti Laosą kelias divizijas kareivių. Prieš šis mėnesius admiralas Thomas Moore padaręs planą, pagal kurį Tailandijos kariuomenė iš vakarų ir Pietų Vietnamo — iš rytų atkerta Laosą pietinį galą, kuriame yra pa- baiga visų Ho Chi Minho kelių iš šiaurės į pietus.

Sovietų premjeras Kosyginas jau paskelbė savo kalboje, priimant Sirijos valstybės galvą, kad Laose vykstanti begėdiška invazija. Jau penktos dienos Saigono karinė vadovybė nieko neleidžia pranešti apie pasirengimus Laosą pasienyti. Tik tiek pasakoma, kad Amerikos lėktuvai 24 val. per dieną daug komunistų tiekimo kelių ir sandėlius. Pentagonas Washingtono paskelbė, kad iš šiaurės Vietnamo į Laosą įžengė nauji komunistų daliniai. Pentagono kalbėtojai atsakė komentuoti komunistų žinias, kad rengiama invazija Laose.

Valstybės departamentas atsisakė komentuoti Kosyginą pareikšimą, tačiau pareiškė, jog Amerikos politika nepasikeitė nuo praėjusio penktadienio, kada valst. sekretorius Rogers pareiškė, jog Amerika nenaudos savo kariuomenės Laose ir Kambodijoje. Laos vyriausybė pripažįsta, kad komunistai pradėjo du publikus Laose, vienas įtakingas generolas Vientiane mieste pareiškė, kad neutralistų vad. princas Souvanna Phouma būtų nuverstas, jei jis nesipriešintų naujomis komunistų atakoms. Valdžia Laose paimtų karo vadai ir testų kovas prieš komunistus. Jei Amerika nepadėtų Laosui, Tailandijai ir Pietų Vietnamas padėtų pareiškė gen. Thong Knoksy. Jei kariuomenė paimtų Laos valdžią, jai vadovauti sugrįžtų tremtyje gyvenęs gen. Phoumi Nosovani.

Kongresė liberalai jau pradėjo puli prezidentą Nixoną dėl karo išplėtimo. Illinois sen. Stevenonas reikalauja pilno paaiškinimo apie tai, kas darosi Laose.

Vokiečių imonės turėjo nuostolių

BERLYNAS. — Pirmadienį Ulbrichto valdžia nutraukė susisiekimo trukdymą, kuris priminė garsiąją Berlyno blokadą. Daug prekių į Vakarų Berlyną įvežama sunkvežimiais, jų bendrovės sako, kad per penktas dienas trukdymų jos turėjusios nuostolių 1.6 mil. dolerių. Imonių unija reikalauja, kad Bonos vyriausybė joms padengtų nuostolius.

Berlyno meras Klaus Schuetz irgi prašo vyriausybės, kad ji užmokėtų sunkvežiminių bendrovių nuostolius, nes bendrovės negali prisiminti nuostolių, gautų dėl komunistų režimo politinio spaudimo, kuris pirmiausia paliečia bendroves.

MASKVA. — Sovietų žydas Vitali Svezinskis, kuris pasireiškė kovoję prieš varžymus emigruoti, jau išvyko per Vieną į Izraelį.

IS VISO PASAULIO

SPRINGFIELDAS. — Illinois gubernatorius Ogilvie paskelbė savo pajamas per paskutinius trejus metus ir smulkiai suminė, kur ir kiek jis turi turto. Pirmadienį gub. Ogilvie įsakė visiems valstijos viešųjų įstaigų tarnautojams padaryti tą patį ir paskelbti savo pajamas ir išlaidas. Springfielde jis pasiūlė įstatymą, kuris reikalautų iš visų politikų, įskaitant miestų merus ir kitus rinktus asmenis, skelbti savo turta. Manoma, kad šis įstatymas parems respublikonai, o demokratams nebus patogiu prieš šį pasiūlymą kovoti, ypač po Powell skandalo.

TEHERANAS. — Žibalo bendrovės pasiūlė žibalo pardavimą tiems kraštams 30 centų daugiau už statinę. Vien Persijos flankos žibalo kraštai gautų 600 mil. dol. daugiau. Laukiama arabų kraštų atsakymo į pasiūlymą.

ROMA. — Italijoje keliose miestuose, vėl sprogo kelios bombos. Kaltinami naujieji fašistai. Kalabrijoje Regio mieste jau 12 dienų vyksta generalinis streikas. Tame mieste jau seniai siaučia neramumai, nes miestas nebuvo paskirtas naujai sudarytos provincijos sostine.

ATLANTA. — Georgijos gubernatorius paskyrė 41 metų David Gambrell, Georgijos demokratų pirmininką užimti mirusio sen. Richard Russell vietą.

KARACHI. — Pakistanas davė azilo teises dviem jauniems Kašmiro gyventojams, kurie atskrido su pagrobtu Indijos lėktuvu. Indijai leista atsistoti kitą lėktuvą ir pasiimti pagrobtus 33 keleivius, tačiau pagrobėjai neišėina iš lėktuvo ir grąšina jį sprogdinti, jei Indija nepatenkins jų reikalavimų, nepaisius 36 Kašmiro politikų vadų.

Šiuo metu stipriausias demokratų partijos kandidatas į prezidentus sen. Edmund Muskie iš Maine.

Vietname komunistai naudoja įvairiausius spąstus, kaip čia parodytas šalmas, kurį pajudinus sprogtas po juo paslėptas artilerijos sviedinys. Marinių korpso kareiviai penktas dienas turi praeiti specialios mokyklos kursą, kuris supažindina kareivius su klastingo priešo minomis.

BANDYS NUSILEISTI ANT MĖNULIO

HOUSTON. — Apollo 14 astronautams buvo pranešta, kad, nežiūrint sunkumų sujungti du laivus, jiems leidžiama vykdyti kelionės tikslą ir nusileisti mėnulyje. Erdvėlaivis pataisė savo kursą ir po 10 sekundžių didžiojo motoro degimo, dabar skrenda tiesiai į mėnulį ir ketvirtadienį 1:41 min. ryto turi pasiekti mėnulio orbitą, tarp 69 ir 195 mylių nuo mėnulio paviršiaus. Šioje kelionėje abu laivai neatšiskyrę nusileis į labai žemą orbitą — 11.5 mylių nuo paviršiaus. Ankstyvesnėse kelionėse nusileidimo laivas atskirdavo daug aukščiau — apie 70 mylių atstume.

Astronautai buvo išėmę daug sunkumų sudariusius sujungimo dalis ir jas gerai apžiūrėjo, kar- tu televizijos paveikslus siųsdami į Houstono erdvės skridimų centrą. Visi užkaišai susijungimo dalyse gerai veikia. Spėjama, kad sunkumai buvo atsiradę dėl dulkių ar ledo užkaišių sistemoje. Dabar klūčių nebėli- ko.

Jei atlikus visus veiksmus mėnulyje ir bandant sujungti dviem laivams vėl atsirastų sujungimo sunkumų, jei nebūtų galima to manevro atlikti, astronautai yra pasirengę persikelti iš vieno laivo į kitą jų visai nesujungus. Tam reikėtų atlikti vadinamą "pasivaikščiojimą" erdvėje. Pirmiausia du mėnulyje buvę astronautai perkeltų kiek galima daugiau iš mėnulio paimtų pavyzdžių, juos įmesdami pro atidarytą angą ir pagrindinį erdvėlaivį, kurį vairuos astronautas Roosevelt. Šiai kelionei tas komandos laivas pavadintas "Kitty Hawk", o mėnulinį nusileidimui skirtas laivas vadinamas "Antares".

Šitoks perlipimas iš vieno laivo į kitą, neturint sujungimo ir tam tikslui skirtu tunelio, būtų žymiai sunkesnis. Erdvėje tek- tų palikti dalį mėnulio akmenų ir kitų daiktų, tačiau ir tokiame perlipime astronautai yra paruošti ir prieš mėnesį jie tam treniravosi. Abu astronautai bū- tų sujungti lynu. Perlipimui iš vieno laivo į kitą jie naudotųsi erdvėlaivio išorėje esančiomis rankenomis.

Jei viskas gerai seksis, du astronautai Shepard ir Mitchell nusileis mėnuly 3:16 ryto penktadienį.

QUELIMANE. — Mozambike po potvynių gyventojai badauja. Portugalų valdžia siunčia maistą helikopteriais. Vanduo apšėmė 25 mylių plotą.

Sen. Muskie bus stiprus kandidatas

WASHINGTONAS. — Harris viešosios opinijos institutas jau ėmė klausinėti amerikiečių apie būsimus prezidento rinkimus ir teirautis, kuris kandidatas šiuo metu turi daugiau šansų. Perna- vai vasario mėnesį prezidentas Nixonas gavo 49%, o šiemet sausio mėn. jau tik 40%. Senato- rius Muskie, numatomas demo- kratų kandidatas, pernai turėjo 35%, o dabar gavo 43% balsų. Nepriklausomo kandidato G. Wallace, Alabamos gubernato- riaus, rėmėjai svyravo tarp 9% ir 12%.

Atskirai tiriant jaunų balsuo- tojų nuo 18 iki 21 metų atsaky- mus, paaiškėjo, kad jų tarpe Muskie ir Wallace abu turi daug rėmėjų, o Nixonas — mažiau. Rasinis pasiskirstymas irgi labai aiškus. Baltųjų 43% re- mia Nixoną, 40% — Muskie ir 12% remia Wallace, o negrų tarpe Nixonas gavo 13%, Muskie — 73% ir Wallace tik 2%.

Nepripažįsta naujo Ugandos režimo

KAMPALA. — Naujoji Ugan- dos valdžia susirūpino, kad įvy- kusio perversmo ir naujo kari- nio režimo dar nepripažino jo- kia užsienio valstybė. Trys Afri- kos šalys: Tanzanija, Somalija ir Gineja paskelbė, kad jos pri- pažįsta tik seną, nuverstą pre- zidentą Obotę.

Naujos vyriausybės vad. sen. Idi Amin paskelbė, kad Uganda liks respublika, nors kelių krašto genčių vadai ragi- na vyriausybę sugrįžti į monar- chiją. Ugandoje kelios karalys- tės buvo panaikintos 1967 m.

Karinė valdžia atleido visų miestų merus ir tarybas iki bū- simų rinkimų. Ugandoje buvo uždrausta politinė veikla. Gen. Amin šiandien žadėjo paskelbti naują vyriausybę. Jis paskelbė, kad visi Ugandos įsipareigoji- mai ir sutartys jos gerbiamos, o padėčiai susitvarkius, bus Ugandoje vėl sugrąžinta civili- nė valdžia, išrinkta demokrati- niuose rinkimuose.

Karinę misiją prašo išvažiuoti

WASHINGTONAS. — Gincas dėl žuvavimo teisių tarp Ekvado- ro ir JAV baigėsi santykių pa- blogėjimu. Ekvadoras pareika- lavo pirmadienį, kad Amerika iš- vežtų iš Ekvadoro teritorijos sa- vo karinę misiją. Panašiai prieš dvejis metus padarė Peru vy- riausybė, kuri irgi, panašiai kaip Ekvadoras, savo teritorinius vandenius laiko 200 mylių nuo kranto, nors JAV laikosi tik 12 mylių nuo kranto taisyklės.

Nuo sausio 11 d. Ekvadoras, gindamas savo žuvavimo teri- toriją, konfiskavo 17 amerikie- čių žvejų laivų. Jie vėliau buvo paleisti, tačiau turėjo sumokėti nemažas pabaudas. Amerika sausio 18 d. paskelbė sustab- danti Ekvadorui karinę paramą. Dar svarstoma ar nereikėtų nu- traukti ir ekonominę paramą.

SAIGONAS. — Negras JAV kareivis P. Vietname apkaltin- tas žmogžudyste. Jis nušovė baltą kapitoną.

ŠEŠTADIENĮ EGIPTAS PRADĖSIAS ARABŲ ŽEMIŲ IŠLAISVINIMO ŽYGI

KAIRAS. — Izraelio-Egipto fronte karo paliaubos baigiasi penktadienį. Egiptas jau kelis kartus pareiškė, kad jis paliaubų neatnaujinis, tačiau visi tikisi ir laukia, kad oficialiai paliaubų ir neatnaujinis, karo veiksmams nebus pradėti. Visose sostinėse vyks- ta gyvas judėjimas. Geru ženklu laikoma ir tai, kad nors Sirija skelbia esanti pasirengusi naujam karui, jos naujasis premjeras ir gynybos ministras gen. Assad vieši Maskvoje. Egipto valdžia skelbia savo gyventojams, kad karas prieš Izraelį prasidės šeštadienį. Ketvirtadienį prezidentas Sadat turi pasakyti svarbią kalbą specialioje parlamento sesijoje.

Radio stotys lietuvių kalba

Visuomenei pageidaujant, čia pateikiame lietuvių kalba radio- transliacijų laiką Lietuvai ir il- gi radio bangų, kurioms pro- gramos transliuojamos.

Iš Madrido radio stoties lietuvių kalba programos girdi- mos Lietuvoje kasdieną po 15 min., tris kartus. Programa pradėdama 11:30 val., kitos pro- gramos kartojamos: 17 val. ir 22:30 val., 32.04 metrų banga.

Iš Romos radio stoties pro- gramos lietuvių kalba transliuo- jamos po 20 min. kasdieną, nuo 19:45 val. Bangos: 41.24 ir 49.38.

Iš Vatikano radio stoties pro- gramos transliuojamos kiekvie- ną vakarą (ir sekmadieniais) po 15 min. nuo 21:20 val., 31.15, 41.92 ir 48.90 m. bangomis. Sek- madieniais transliuojama pusės valandos programa pradedant 9:30 val., 25.55 arba 31.10 me- trų bangomis.

Iš Manilos (Filipinose) ra- dio Veritas stoties programa lietuvių kalba perduodama kas- dieną po 25 min. Pradedama 7:30 val., ryto ir kartojama nuo 20 val., Rytų Sibiro laiku (tarp Ja- kutsko ir Irkutsko). Bangos 19-25 metrų.

"Amerikos Balsas" (Voice of America) lietuvių kalbos pusės valandos programos transliuo- ja 18:30 val. 13 ir 19 m. bango- mis. Programa kartojama 20 val. vidurinėmis bangomis ir 19 m. trumpomis bangomis.

Visur nurodytas Lietuvos lai- kas. JAV-se, pvz. rytų laiku, klausantis tų pranešimų tenka atsižvelgti į 8 valandų skirtumą (Čikagoje — 9 val. skirtumas ir t. t.). "Amerikos Balsas" progra- ma transliuojama, Rytų Ameri- kos laiku 10:30 val. ir kartojama 12 val. dieną. (E)

Lietuvoje išleistas Petro Armino-Trupinio "Eilės". 1895 m. mirusio poeto paskelbti 24 kūriniai. (E)

Vienintelis kelias išvengti nau- jų karo veiksmų prie Suez—pa- daryti pažangą derybose Jungti- nėse Tautose, — sako Egipto vy- riausybė, reikalaujama, kad Iz- raelis pasitrauktų iš užimtų Egipto žemių.

Diplomatiniuose sluoksniuose galvojama, kad visi Egipto pasi- rengimai ir kariniai pareiškimai yra diplomatijos žaidimas, sie- kiant priversti keturias didžia- sias valstybes spausti Izraelį, kad šis nusileistų. Prie Suez ka- nalo egiptiečiai sustiprino kariuomenę, pašaukė tūkstančius atsarginių, privežė šimtus tan- kų ir artilerijos pabūklų. Sue- zo kanalo krantas nulygintas ke- liose vietose ir pastatyti prietil- čiai lyg. tankams įvažiuoti į van- denį. Dažnai skelbiami bando- mieji lėktuvų aliarmai.

Visas barškinimas ginklais ne- baudo Izraelio, kurio pietinio fronto vad. gen. Gaviš pareiškė, kad padėtis Egipto fronte ne- pasikeitusi, išskyrus stipresnę Egipto priešlėktuvinę gynybą, kurią Izraelis irgi bandys iš- įveikti. Izraelio aviacija, kilus naujam karui, nepasitenkintų tik artimųjų taikinių puolimu, pasakė generolas.

Vakary stebėtojai nurodė, kad nežiūrint naujo apginklavimo ir sovietų patarėjų, egiptiečiai dar negali vieni išstoti į pilną karą prieš Izraelį, kurio daug ge- resni esą karininkai, aukštesnė moralė, geresni ginklai. Egipt- tui puolant Izraelio laikoma Si- najų, reikėtų apie 12 eskadrilių kovos lėktuvų paramos, tuo tar- pu Egiptas turėtų apie 5 eska- driles. Egipto 185,000 kariuo- menė turi 900 tankų ir 420 lėk- tuvų, kada Izraelis turi 220,000 vyrų, 1,200 tankų ir 300 lėk- tų. Manoma, kad sovietai patars Egiptui dar nepradėti mušio, Izraelis vis esąs stipresnis.

Maskvos institutas pramonės vadovams

MASKVA. — Sovietų prem- jeras Kosyginas pirmadienį atid- arė naują institutą, kuriame bus paruošiami valstybės eko- nomikos direktoriai, didesnių įmonių vadovai. Sovietų valdžia pamatė, kad modernioje bend- ruomenėje neužtenka, kad įmo- nės direktoriai būtų tik išikli- mas partietis ar geras kurio nors ministerio draugas ar giminitis. Įmonei valdyti reikia ir kitų kv- alifikacijų bei mokslo žinių.

Kremlius vadai pastebėjo, kad vien ideologijos neužtenka ekonomikai tvarkyti. Gal jie su- sipras, kad ir politbiure esą as- menys, kurie sudaro vyriausią valstybės valdžią, nėra tinkami savo uždaviniams. Valstybė va- dovauti irgi reikia specialistų, ne vien partijos politikierių, su- gebėjusių nustumti buvusius va- dus nuo valdžios lovio.

Sen. George McGovern jau paskelbė savo kandidatūrą į prezidentus.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SAJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSYLIS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

VIII-JI METAI

NR. 5 (309)

Šios vasaros dėsensys

KRYPSTA Į EUROPA

Jungtinė Anglijos ir Vokietijos lietuvių skautų stovykla
Laukiama daug dalyvių iš JAV, Kanados ir Australijos

1971 m. liepos 17-30, Vokietijoje, Schwetzingeno apylinkėse miške, nuo Manheimo apie 13 km. įvyksta Europos 25 m. Jubiliejinė stovykla: Anglijos ir Vokietijos lietuvių skautų.

Pirmosios informacijos

Visi stovyklautojai turės laisvą rengėjų nustatytą taisyklę. Stovyklautojų amžius — nuo 14 metų. Vykstame į stovyklą dviem savaitėmis. Rengėjai labai pageidautų, kad visi stovyklautojai ir liktų dvi savaites. Stovyklautojai yra atmatytos kelios ekskursijos, už kurias reikės užsimokėti. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. Stovyklų registracija ir mokėstis yra 15 dol. vienai savaitėi ir 25 dol. dviem savaitėms, asmeniui. Visi, ypač jaunuoliai, turės užsimokėti vienos savaitės mokėstį. Jeigu po savaitės kas sugalvoja po krašta pavazinėti, tai visas kelionės prie-mones patys pasirūpina ir grįžta "taifu" ir aerodromą. Kelionė namo. Užsimokėjus stovyklų mokėstį, pinigai nebus gražinami, jeigu kas apsigalvos nevažiuoti. Stovyklų mokėstį, pinigai nebus gražinami, jeigu kas apsigalvos nevažiuoti. Stovyklų mokėstį, pinigai nebus gražinami, jeigu kas apsigalvos nevažiuoti.

Ruša Amerikoje ir Kanadoje

Is Amerikos kiekvienas seserijos rajonas ar iš kelių rajonų sudaranti grupė keliautojų stovykloje sudarys pastovyklę. Iš vykstančių turėsime sudaryti savo pastovyklę štabą, išrinkti varda ir pan.

Nevyksime vieni kitų mokytis, važiuosime, kaip mokame skautiškai pasirodyti, užmegstysius ir draugiškai susipažinti su Europos lietuvių skautais. Mūsų čia gyvena daug, o jų ten šaukle, todėl nuveikime jiems meilės, draugiskumo ir suteikime moralinės stiprybės išsilai-kyti svečioje aplinkoje.

Kiekvienas Amerikos ir Kanados rajonas pristato stovyklų registracijos ir mokėstio pinigų "iki 1971 m. kovo 15" dienos savai vadovybei. Reikia bandyti sudaryti didesnes grupes. Chicago, New Yorkas ir gal Toronto turėtų būti daugi-pasiekiami centrai. Jeigu tarp savęs rajonai galėtų susitarti, gal galėtų sumažinti ke-lijones kainas.

Skrandame į aerodromą: Rhein Main Flughafen, Frankfurt.

Rengėjai pageidauja, kad va-žiutuome didesnėmis grupėmis, tada jie mus iš aerodromo pain-tų kuopos mašinomis, kurios nie-ko nekainuotų — apie 80 km. iki stovyklų.

Siuo metu mums agentūrų duodamos kainos Frankfurt-New York yra apie 290-300 dol. as-meniui Swissair ar Lufthansa.

Koresp.

APLINK ŽEMĖ

Pamiršto Graikijos kampelio nuotykis

Anais metais Graikijos skau-čių šūkis buvo: "Meilės mylos". Skautų vienietams patarta trumpam užmiršti greitai augančius gražius jų miestus ir mesti žvilgsnį į visų aplistus bei už-mirštus kaimelius.

Devynių skautų skiltis pasi-rinko šiaurinės Graikijos The-saly rajono Tsapournia kaimelį. Saulėtą gegužės mėn. rytą ka-riuomenės sunkvežimis jas atve-

žė į kaimelio vidurį ir paliko. Visos dulkėtos, išvargusios nuo kratymo vingiuojant kreivais kalnų keliukais, jos labai nuliū-do, matydamos aplėistą, be me-džių, žolės ir gelių kaimelio vei-dą.

Apsigyveno jos mero name.

Tai vienintelis namas, ku-ris turėjo prasyklą! Šiaip visame 500 žmonių kaimel-lyje nėra vandentekio, elek-tros, laikračių, vaistų, dak-taro, net kunigo.

Kadangi laiko buvo nedaug — tik penkios dienos — tai po po-ros valandų skiltis pradėjo savo pirmąjį darbą kavinėje! Graiki-jos kaimeliuose kavinė yra vi-sas gyvenimo centras. Ten vy-rai, kai nebūna su gyvuliais ka-lnuose, geria savo "ouzo", valgo riestutus ir kalbasi apie... nieką. Moterys į kavinę niekad neina.

Pavakary kavinėn susirinkę vyrai buvo labai nustebinti, ra-dę išplautą, papuoštą ir devynių skautų "užimtą" kavinę. Tai buvo pirmoji skautų sueiga, ku-rią vyrai tyliai stebėjo. Taip kiekvieną vakarą, po sunkaus darbo, skautės turėdavo savo su-eigą kavinėje, į kurią dar prieš joms ateinant skubiai rinkda-vosi kaimelio vyrai. Skautės ve-dant, tie žmonės nepajuto pra-dėję kalbėti apie savo kaimelio svarbius reikalus, šeimų ap-rūpinimą, apie ten jau senai pa-mirštą Graikijos žmonių garbę.

O tai buvo svarbiausias skilties uždavinys: sugrąžinti tuos žmo-nes iš nevilties į gyvenimą.

Tame kaimelyje jau nebebu-vo šypsenos! Dauguma jau-nų tėvų išvažiavę dirbti į Vokietijos fabrikus, o kai-melį likę senieji ir vaikai be juoko, dainų, be žaislų.

Sekancios dienos darbas buvo bažnyčia. Jau keletą metų sto-vėjo ji ten griūvanti, niekieno nelankoma. Kunigas atvažiuo-davo tik kam nors mirus, ir vai-kai galvodavo, kad jis ir yra toji Mirtis. Skautės dar nebuvo ma-čiusios tokio reginio: Bibliją žiurkių apgraužta, drabužiai iš-mėtyti, visur dulkės, purvas, net kryžius nulūžęs. Dirbo jos be

vilties ir liūdno. Kelios mote-rys, pamaciūsius atidarus duris, atėjo pasižiūrėti ir grįžo namo. Bet sekancią dieną jų atėjo vi-sas būrys ir ėmėsi darbo kartu su skautėmis.

"Nuo dabar jau mes pačios tvarkysime ir prižiūrėsime baž-nyčią. Vyrai iš mūsų juokėsi, kai mes norėdavome ateiti, bet dabar, kai jįs mokyto mergai-tės tokiais dalykais rūpinatės, jie nieko nebedrįs sakyti".

Tsapournia žmonės nors ir ne-drasiai, bet pradėjo įsijungti į skautų darbą. Skiltis pasidali-no į kelias grupes. Vienos dažė atsiųztus kryžius kapams (net mirusieji ten jau buvo nebežino-mi), kitos sutvarkė ir įruošė pir-mos pagalbos kambarį. Kaimel-io mokyklą jos papuošė vėla-vėlėmis ir paveikslais, padova-nojo Graikijos skautų surinktą 320 knygų biblioteką, net mo-kytojo kambarį išdabė.

Už bažnyčios, purvinoje aikš-tėje, buvo vienintelis, begriūvan-tis kaimelio šulinys. Šį sutvar-kyti skautės į pagalbą atvažia-vo keturi karai. Ir kai gegužės 28 d. buvo paskutinė skautų die-na Tsapournios kaimelyje,

žmonės rinkosi smagūs į šventę. Aikštelė buvo iš-valyta, įrengtas naujas šu-linys, pastatyti suoliai. Skautės išdalino seniems ir maziems atvežtas dovanė-las, pravedė žaidimus, dai-na-vo. Žmonės džiaugėsi, su-grįžė į gyvenimą.

"Kiek daug jūs mus išmokė-te. O manėm, kad jau niekas mūsų neatsimena. Žiūrėkit, kaip dabar pas mus gražu! Iš Voki-tijos grįžę kaimelio neatpažins, nes mes jau daugiau nebeapsi-leisime. Jūs, skautės, mūsų ne-uzmirškite ir grįžkit pas mus rugpjūčio mėn. į Marijos šventę. Pamatsit, kaip bus gražu ir linksma!" S. A.

Pionierijos darbai stovykloje: virvinių lieptų statyba.

R. Selenio nuotr.

SKAUTAVIMAS NESIBAIGIA SUEIGOJE

"Skautas kartą — skautas visada"

Kalbant apie tuntininką

KIEKVIENAS TUNTININ-KAS yra atsakingas prieš skau-tų istatus, įsakymus, skautybės dvasią, skautišką pareigingumą, LSS statutą ir vadovybę. Visa tuntininko skautiška ir neskau-tiška veikla turi būti pirmiau-sia tvarkoma šios atsakomybės dvasioje, kad neiškiltų nereika-lingų konfliktų. Kiekvienas tun-tininkas turi suprasti ir įsisą-moninti, kad į jį nukrypsta jau-nesnių vadovų, skautų ir lietu-viškos visuomenės akys, kurie tikisi ir jo tinkamo vadovavimo, pilnutinio skautiško pareigas at-

likimo. Tuntininkas, kaip ir kiekvienas kitas skautų vado-vas, turi pirmoje eilėje atsiminti, kad "skautas kartą — skau-tas visada" ir žinoti, kad jo pa-reigos nesibaigia tik sueigose ar stovyklose, bet išeina ir į kas-dieninį, į privatų gyvenimą.

ANTRA, tuntininkas yra at-sakomingas prieš skautų tėvus. Labai paprasta. LSS, sudariusi savo nuostatus ir išplėtojusi sa-vo idėjas, kas liečia jaunimo au-klėjimą, kviečia tėvus leisti vai-kams jungtis į skautų eiles. Tė-vai, kartą leide, tikisi ir nori, kad jų vaikai būtų atitinkamai pri-žiūrimi ir auklėjami pagal skau-tybės dvasią ir nuostatus. Tun-tininkas ir yra atsakingas prieš tėvus, kad tunte skautiškas dar-bas bus vedamas taip, kaip tė-vai to laukia iš LSS Sajungos.

ateities gerų lietuvių auklėtoja. Tuntininkas, kaip toji vietovė vadovaujas skautybės represen-tantas, turi giliai jausti šią at-sakomybę, pagal ją elgtis, jei tikisi ir laukia lietuviškos visuo-menės paramos savo darbe.

IR PAGALIAU, tuntininkas turi jausti atsakomybę prieš sa-vo vadijos narius, prieš skautus ir skaites. Daugelis vaikų, pa-augusio jaunimo, ar kartkartė-mis ir suaugusių asmenų, įsijun-gia į skautų eiles ieškodami ko nors geresnio, gražesnio, tobules-nio. Dažnai jie ieško ir pavyz-džio, patarimo ir pamokymo. Tuntininkas negali jų apvilti, ir savo pavyzdžiu turi raginti kitus vadovus šią atsakomybę įsisąmoninti.

v. s. Vytautas Neverauskas

Dar vienas Suvažiavimas

Jau prabėgo 26 metai nuo Re-gensburgo — Scheinfeldo gim-nazijos įsikūrimo. Tokią su-kaktį reikėtų lyg ir paminėti. Pasitaiko gera proga. Juk su-važiuosime į Chicagoje rengia-mą Dainų šventę liepos mėn. 3 - 5 dienomis. Susidargę or-ganizacinis komitetas (A. Ru-gytė, J. Gudaitytė — Kerelienė, Al. Andriusaitytė — Likanderi-enė, M. Rimkus ir R. Rimkus) Dainų šventės proga kviečia ir Scheinfeldo gimnazijos mo-kinių ir mokytojų bei stovyklų gyventojų subūvimą — vaka-rienę su šokiais.

Suinteresuoti prašomi sku-biai pranešti savo adresus ir pageidavimus, kad būtų gali-mo užsakyti salę ir išsiųntinoti platesnes informacijas. Regis-traciją tvarko A. Rugytė, 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, J. Gudaitytė — Ke-relienė, 6904 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636 ir Al. An-driusaitytė — Likanderienė, 6556 So. Talman Ave., Chica-go, Ill. 60629.

v. s. VYTAUTAS NEVERAUSKAS, Australijoje, šių minčių autorius

TOLIAU, tuntininkas turi jausti atsakomybę prieš lietu-višką visuomenę. Per 50 metų savo gyvavimo lietuviškoji skau-tišką susidarė labai gera varda, pilnutinio skautiško pareigas at-

Where has all the money gone?

It just goes.

You shake your head.

You see it slip out of your hands and you worry.

Instead of worrying, why not do something about your money? Save some. Painlessly.

Join the Payroll Savings Plan where you work.

Your money will add up faster than ever before, because now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds. Now E Bonds pay 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a com-parable improvement for all older Bonds.

Get a grip on your money the Pay-roll Savings way. It's an easy way to see your money grow instead of go.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a proud way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, FEBRUARY 3, 1971

1971 m. sausio mėn. Paukščių užsiėmimai stovykloje. Ilustracija iš "Skautų Aido" Nr. 1, 1971

Piešė vyr. sk. V. Kazokaitė, Australijoje

TILŽES MIESTO LIKIMAS

Tilžė Mažosios Lietuvos lietuvių bendradarbių centras
(Paimta iš "Lietuvos Pajūrio Nr. 3, 1970")

2

(Tęsinys)

Tilžė šiandien

1944 m. liepos 24-27 d. sovietiniai bombonešiai pradėjo bombarduoti Tilžę. Toms dienomis buvo sunaikinta 150 pastatų. Tais pačiais metais rugpjūčio 26-27 d. bombardavimas iš oro buvo toks smarkus, kad virš 800 pastatų buvo visi sunaikinti. Spalio 22 d., po aršių kovų, nuo kurių miestas dar labiau nukentėjo, raudonoji armija įžengė į Tilžę.

Tokių būdų Tilžė karo metu prarado virš trečdalis savo pastatų. Išskyrus keletą gatvių miesto centre, labai sunaikinta buvo ta miesto dalis, kuri randasi tarp Nemuno ir Aukštojos gatvių. Čia testovai tik uost sandėlys, celiuliozės fabrikas ir keli aukšti nuomininkų namai. Aukštoji gatvė, kuri skaitėsi Tilžės vyriausia ir pagrindinė gatvė, šiandien yra šiaip taip atstatyta. Joje randasi didžiausios miesto krautuvės ir turgus. Turgus sovietuose vyksta sekmdienį ir trečiadienį. Į jį suplaukia ir daug aplinkinių rusų kolonistų, kurie tikisi ką nors turguje nusipirkti ar patys parduoti.

Anksčiau Tilžė turėjo apie 60,000 gyventojų. Šiandien gyventojų skaičius žymiai didesnis, nors miesto trečdalis dar neatstatytas. Rusų kolonistams tai nieko nereikia. Jie, prie sovietinės sistemos pritariantys, gyvena primityviai ir susispaudę. Tilžėje, kur anksčiau buvo gyveno tik lietuvių gyventojas su šeima, dabar gyvena dvi, o kartais net trys šeimos. Tikslaus Tilžės gyventojų skaičiaus negalima sužinoti.

Šiandien Tilžėje nebėra nė vi-

ny maldos namų. Dažnyčios, kurios buvo nesunaikintos, šiandien tarnauja kitiems tikslams. Pvz., Vokiečių bažnyčioje yra geležies laužo sandėlys.

Tilžėje namai dar pasikeitė ir kitokių būdų. Šiandien mieste retai užtiksi namus, kuriuose nebūtų laikoma naminių gyvulių, ypač kiaulių. Gyvuliams tvartai kaip ir nestatomi. Jiems paprastai užleidžiamas sklepas ar kita vieta name. Tat nenuostabu šių dienų Tilžėje užtikti ožkų, karvių bei įvairių rūšių sparnuočių. Mėsas išmetamas už namo, dažniausia į daržą. Atrodo, kad pačios gyvenimo sąlygos verčia dabartinius Tilžės gyventojus apsirūpinti paties maistu.

Dar sveika yra išlikusi ir Tilžės rotušė. Karalienės Luizės tiltas po daugelį pastangų vėl atstatytas.

Gražiosios Jokūbinės, taip kaip ją pažino senieji Tilžės gyventojai, nebėra. Jokūbinė tapo pasilinksminimo aikšte su tokiomis atrakcijomis, kaip medinių aukštų bokštų, nuo kurio galima nušokti parašutu.

Dar reiktų pastebėti, kad šiandien Tilžėje ypatingai daug krautuvų, kuriose parduodami alkoholiniai gėrimai. Sakoma, kad alkoholio pakeičalavimas esąs labai didelis.

Tokia, bendrais bruožais, šiandien atrodo mūsų mielőji Tilžė. Jai atimtas ne tik jos charakteris, bet ir jos vardas. Šiandien ji vadinasi Sovietsk. Gaila, kad dabartiniai Lietuvos valdovai, partinių dogmų apakinti ir savo laiku rusiškų socimperialistų akliško paklusnumo Maskvai išmokę, nepajėgę susiorientuoti, ar suprasti šio pokario iš-

Bangkoke, Tailandijoje labai plačiai naudojamas upių transportas. Jis sumažina miesto gatvių judėjimą, sukelia mažiau triukšmo ir netiesia gatvių.

torinio laikotarpio reikšmės. Tai parodė jų visišką nesidomėjimą šiuo lietuvišku kraštu. Jie nesugebėjo, jei jau ir neužimti viso krašto, tai bent Tilžėje, Ragainėje, Karaliaučiuje įkurti lietuviškų kolonijų, gyvulių bėdų salų. Kad ir diasporoje gyvenami, bei būtų buvę tas elementas, su kuriuo būtų buvę galima palaikyti ryšius ir kuris ateityje būtų buvęs Mažosios Lietuvos lietuviškumo liudytoju.

E. GRATAS

ARIZONOS LEGENDOS

Kiekvienas Amerikos steitas turi savo legendų ir padavimų. Čia paminėsiu keletą arizoniškų legendų. Arizona retai apgyvendinta, o jos dykuma iki šiol yra pavojinga neprityrusiam keliautojui. Augantieji joje kaktusai panašūs į stovintį žmogų su pakelta ranka, daro neįtikėtiną įspūdį. Arizona nėra vien dykuma, joje yra ir tankių miščių, kanjonais vadinamų. Vienas iš jų — tai garsusis "Grand Canyon".

"Kokanino county" yra miškinga vietovė. Kuomet apie ją buvo kuriamos legendos, jos miškai buvo daug tankesni ir neįtikėtinai. Netoliese Flagstaff miesto miškai tęsiasi tolyn mylių myliomis. Ypač jie būdavo tankūs ir neįprastai žali.

Visa vietovė buvo apaugusi neįprastais miškais: pušų, azuolų, platanų, įvairiais spygliuotais vijokliais ir krūmais. Jie buvo tiek tankūs, kad pro juos neprasiskvermdavo saulės spinduliai. Tuose tankumynuose braildžio kalnų liūtai, meškos, įvairūs žvėrys ir gyvuliai. Šokančios iš medžių į medžius vovės, kurių kailio spalva nesiskyrė nuo medžių kaimienų spalvos, lyg išnykdavo ore. Nuogos medžių ir krūmų šakos atrodė kaip kokios miško baidyklės. Jos lyg pabaisos su ištisomis ir priešakį sulysusiomis, kaulėtomis maldaujančiomis rankomis prieš akis netyčia užklydusio praeivio atrodė siaubingai. Tankumynas buvo išraižytas skersai ir išilgai siaurais, giliais plyšiais, ugnies pėkliais ir šaltiniais. Iki šių laikų yra užsilikę senieji jų pavadinimai. Pamestasis kalnas, Meškos tarpukalnės, Barškuolių gyvačių dauba, Gyvačių dauba ir kt. Tais laikais, kuomet buvo kuriamos legendos, miškuose buvo praminti takai. Perkirsdami kryžmai vienas kita, jie sudarydavo lyg labirintą. Tie,

Deja, kaip kartą išsitarė vienas mažlietuvis, Mažosioj Lietuvoj lietuvių šiandien ne "ant veislės" nepalikta.

(Pabaiga)

TILŽES SCRIS

Tilžė pasaulyje pagarsėjo ir savo skaniu sūriu. Ir šiandien įvairių kraštų maisto krautuvės parduoda imituotą sūrį pavadinant "Tilžit".

kurie galvojo, kad tai žmonių praminti — labai klydo. Jais eidami, esą, įdėdavo į tankumyną, iš kurio neįmanoma buvo beiseiti. Orientuotis, vadovautis saule? Jinai pasirodydavo akimiriai iš vienos pusės, rodos, tam, kad galėtų pasirodyti iš priešingos. Tai buvo lyg užburtas ratas, iš kurio nebuvo galimybės beiseiti.

Pirmieji vietiniai gyventojai vengė miškų. Jei kas nors iš atvažiuosiuųjų prašydavo jį paldyti, atsakydavo. Pasiteisinami sakydavo, kad miškas knibžda plėšikais, gyvatėmis, žvėrimis ir jiems nežinomų vaiduoklių ir dvasių šešėliais.

Medžiotojus viliojo ne vien kalnų liūtai, meškos ar gyvatės, bet ir antilopės, elniai ir laukiniai kalakutai (kurtinai). Vietiniai gyventojai teigia, kad tokiu riziškiu medžiotojų grįždavo pervargę ir be laimiki. Vienoje legendoje sakoma: kažkur tarpukalnyje yra aukso kasykla. Ispanų vienuoliai, užtikę aukso, pradėjo jį kasti. Vienok, jie būvę priversti mesti darbą; jų jėgos buvusios per menkos negalėti laukinių žvėrių puolimus ir kietą uolą. Miškas paslėpęs aukso kasyklą; kažkoks medžiotojas buvęs ją užtikęs, bet jo nurodymu ji nebuvo surasta miško tankumyne.

Miškas buvo prieglauda prailenkusiems su įstatymais žmonėms ir plėšikams. Jiems buvo geros sąlygos ilgai slapstytis; matinosi medžiokle, ugnomis ir įvairiais žalumynais. Žmonės pasakojo, kad tuose miškuose vykdavę įvairūs paslaptingi ir viršgamtiški dalykai. Vienoje legendoje sakoma, kad kadaise miške paklydo medžiotojas, kuris ir šiais laikais pasirodąs ryto rūke paklydusiems medžio-

WAUKEGAN, ILL.

Lietuvos Nepriklausomybės minėsim šį sekmadienį

Kaip jau minėta, Waukegano lietuviai švęs Lietuvos Nepriklausomybės dieną — Vasario šešioliktąją šį sekmadienį, vasario 7 dieną. Prakalbos pasakoti atvažiuoja buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, Rockwell Engineering Co. pirmininkas ir Lietuvių Radio Forumo sponsorius inž. Antanas Rudis iš Chicago.

Lietuvos Nepriklausomybės diena bus švenčiama iš ryto iškilmingomis pamaldomis Sv. Baltramiejaus bažnyčioje, 911 Eight Street, o minėjimo aktas su programa įvyks 3 val. popiet Lietuvių Auditorijoje prie 9th ir Lincoln gatvių. Lietuviųkų dai-

nu programą atliks Sv. Baltramiejaus parapijos choras.

Vakare nuo 6:30 val. Grayslake, Ill. — Brae Loch Country klubo patalpose prie 45 plento įvyks priėmimas ir nuo 7 valandos pietūs, kuriems vietas reikia iki ketvirtadienio, vasario 4 dienos užsisakyti pas ALB Apylinkės kasininką Rimą Tamašauską.

Vasario 16 minėjimą ruošia Amerikos Lietuvių Bendruomenės Lake Apskrities skyrius — pirmininkas Edvardas R. Skališius, vicepirmininkai — Pranas Kruzikas ir Ralph A. Montriemas, sekretorius Mr. Henry Butkus ir išdinininkas Rimas Tamašauskas.

Antistenes paklaustas, koks mokslas yra būtinausias, atsakė:

— Atsipratinti blogų dalykų. (Stobajos)

— tolimas vienišo vilko staugimas.

Vertė Z. E. Dalėnas

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemės pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių sveiculių gyvenimu ir jų kieta, ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkinį

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicagoon atvažiuojančių lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Today's FUNNY
PARKING

IS SUCH
STREET
SORROW

There to
E. J. Cox
Pence City, Ohio.

© 1971 by NEA, Inc.

Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" used. Send page to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per
six month, \$6.00 per 3 months. In
other USA localities \$18.00 per year,
\$10.00 per six months, \$5.00 per
three months; Canada \$20.00 per year;
other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$6.00

vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:

metams \$18.00

pusei metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kaip eina prekyba Lietuvoje

Rusiją komunistai valdo 54 metus, o Lietuvoje jie saivaliauja 25 metus. Vadinamą "socializmą" jie įsivedė tuojau po 1918 metų lapkričio mėnesio perversmo, o vėliau "komunizmą" jie vedė palaipsniui. Leninui "komunizmas" buvo prie "socializmo" pridėta elektrifikacija.

Niekam ne paslaptis, kad Rusijoje atsirado ir komunizmo priešų. Lenino sugalvotas, o Dzeržinskio suorganizuotas ir išaugintas gausus čekistų tinklas gana dažnai nuliedavo kraują didoko rusų skaičiaus, drįsusio pasipriešinti kvailiems komunistų planams. Vėliau šimtais žudydavo ir tuos, kurie laiku nepritarė Stalino pasiūlymams ir valstybės paruošties planams. Kai jautresni komunistai negalėdavo pakęsti žudynių ir turėjo drąsos prasišauti, kad tas žudynes reikia sustabdyti, tai Stalinas įsakė ir partijos nariams atimti gyvybę tokia pat skuba, kokia ji buvo atimama buržuajams, pirkliams, kapitalistams ir nieku nenusikaltusiems darbininkams.

Pirmais "socializmo" metais pirkliai Rusijoje visai nebuvo reikalingi. Kol krautuvės dar buvo pilnos ir sandėliai neištūstinti, tai buvo galima apsieiti ir be pirklių. Dar geriau be jų, nėra liudininkų. Leninas grįžo prie "naujos ekonominės politikos", kai sandėliai ir krautuvės visoje Rusijoje buvo tuščios ir nebuvo kam jų pripildyti. Tada reikėjo ieškoti pirklių, kad bent užsieniuose galėtų užpildyti pirklių. Seni pirkliai buvo išžudyti arba išvaikyti, todėl prekybos emėsi patys komunistai. Šis darbas jiems nesisekė. Kaip Rusijoje, taip ir rusų okupuotoje Lietuvoje. Sovietų valdžia stengėsi prekybą reikalus sutvarkyti, siuntė ištikimiausius komunistus, kad parodytų, kaip tą komunistinę prekybą vesti. Bet atvažiuosieji dažniausiai apsvaigė ir dingsta, lietuvių rusiškai prekiauti neapmokę.

Kad prekybos reikalai "tarybinėje" Lietuvoje niekad nėjo taip gerai, kaip komunistai norėtų, liudija Tiesoje Astos Rudzinskienės parašytas straipsnis, kuriame keliama pirkėjų balsas. Rudzinskienė, prisirinkusi pakankamai medžiagos apie dabartinę prekybą stovį šiandieninėje Lietuvoje, šitaip rašo:

"Trakų rajono Lentvario gyventojai taip pat turi nemažą priekaištų Gėlių gatvėje esančiai parduotuvei Nr. 21. Minėta parduotuvė dažnai būna uždarėta, todėl joje esančios prekės ilgai užsiguli, būna

UŽ SAVARANKŲ LIETUVIŲ

Kova dėl minties laisvės amžių bėgyje
pasaulyje ir Lietuvoje

Kun. M. Valadka, 1970 metų pabaigoje yra atspausdinęs knygą pavadinimu "Už Laisvą Lietuvą". Vienas tos knygos skyrius yra užvardintas "Už Savarankų Lietuvą", kur šitaip tuo klausimu rašoma:

Pilnavertis lietuvis bus tik tada, jeigu jis sugebės savarankiai galvoti ir moksle kritiškai vertinti gyvenimo įvykius. Ten, kur dominuoja autoritetas, kur nustatoma galvojimo kryptis, kur nėra laisvės spręsti įvykių vertę, ten sunku laukti atsparių visuomenės susikūrimo.

Gal keista atrodytų, bet taip yra, jog laisvoje šalyje susidaro sąlygos kada bijoma atvirai pasisakyti. Bangu yra atvirai kalbėti net ir tiems, kurie, sakykim, nors profesorijauja universitetuose, bet išauklėti slėgioje autoritetų atmosferoje, tad jie nors ir turi sveiką kritišką idėjų, bet vengia savo mintis reikšti, kadangi greitai jie gali netekti savo darbo.

Tegu neužsirūstina tie, kurie manys, jog šios pastabos jiems taikomos, bet, deja, Sovietų Rusijoje irgi visai panaši atmosfera viešpatuoja. Daugelis sovietų rašytojų jaučia, kad kažkas per petį stebi, ką būtent jie rašo, o jei kuris rašytojas nukryp-

nešviežios. Pardavėja O. Dorovič dažnai "klysta" išduodama gražai, apsverinėja pirkėjus.

"Vilnietis Steponas Kukys, būdamas Ukmergės rajone, pastebėjo, kad Želvos parduotuvės tarnautojas M. Krakauskas nesąžiningai pildo žibala. Pirkėjui paprašius skundų ir pagėdavimų knygos, šis atkirto maždaug taip: "Gėdytumeis dėl kelių ka-peikių ir burną ausinti!" (Tiesa, 1971 m. sausio 26 d., 1 psl.).

Ta pati Rudzinskienė toliau pasakoja, kad Alytuje, Pilėnų kolchozo centre, seniai pastatyta nauja krautuvė, bet niekas neatveža prekių ir krautuvės neatidaro. Kad pačiame Vilniuje, Vytauto gatvėje pastatyta krautuvė, bet joje nėra šilumos, pardavėjoms tenka šalti. Ji primena, kad Vilniaus krautuvėse pirkėjus apvagia. Iš jų pavagia ne tik nupirktas prekes, bet ir tinkelius prekėms neštis.

Iš viso, Rudzinskienė trumpose savo pastabose apie sovietinę Lietuvą žymiai daugiau pasako, negu ji būtų norėjusi. Visi atsimename, kad komunistai kiekviena proga kartoją Lenino pastabą apie elektrifikaciją. Kiekvieną naują elektros dirbtuvę pastatydami, komunistai girdavosi dideliu žingsniu "pirmyn". Okupuotoje Lietuvoje komunistai neleido stogų taisyti, nes jiems reikėjo lieti elektros stulpus. Jie pasakojo, kad Nemuno kilpos užtvėnkimas ir Elektrėnų pastatymas nušvies visą Lietuvą. Lietuvoje bus ne tik šviesiau gyventi, bet ir šilčiau. Tuo tarpu Rudzinskienė pasakoja apie žibalo pardavinėjimą Ukmergėje. Ir kokį dar pardavinėjimą! Ap-gaudinėjant pirkėją. Bet tai taip pat reikiška, kad elektros šviesa Ukmergės apylinkių dar nepasiekė. Ten gyventojams dar reikalingas žibalas, kaip jis buvo reikalingas imetis balanas.

Vienoje straipsnio vietoje Rudzinskienė kalba apie prekybos tarnautojų nemandagų elgesį su žmonėmis ir apie reikalą duoti jiems daugiau kultūros ir geresnį auklėjimą. Tuo tarpu kitoje pastraipoje ji jau kalba grynai apie komunistines priemones — partijos siuntinėjamus kontrolierius. Kontrolieriai prekių skaičiaus nepadidins. Kontrolieriai išmoks pardavėjus, kaip lengviau kontrolierius apgauti. Reikia pagaminti daugiau prekių, kad žmonėms jų užtektų. Tada nereikės apgaudinėti, vogti ir kontrolierių siųsti. Komunistai per 50 metų prekių gaminti neišmoko.

sta nuo nustatytos linijos, tai pasakmės esti daugiau ar mažiau skaudžios; jam tenka savo rašini perdirbti taip, kad pačiam autoriui jis jau atrodytų svetimas, arba visai toks darbas nepamato dienos šviesos. Juk apie nepaklusnių sovietų autorių nubaudimus visi esame daug girdėję. Tad ne tik pas mus, bet ir visur kitur kur valdžios ar bendruomenės administracijos autoritetas kontroliuoja žmonių mintis ir pasisakymus, pasekmės tos pačios, liūdnos pasekmės.

Visais laikais žmonija kovojo už minties ir žodžio laisvę. Tais laikotarpiais, kai valstybės ar bendruomenės gyvenime įsiviešpataudavo laisvė, šalis klestėdavo. Geriausi žmonijos protai kalbėjo už minties ir žodžio laisvę. Štai paklausykim ką sakė garsusis Prancūzijos rašytojas Voltaire šiuo klausimu:

— Kas liečia mane, aš dėkin-gas esu gamtai, kad mano laimei esu gimęs tokiam amžiuje, kurį šių dienų liūdnai kritikai neigia. Šisai paneigiamas laikotarpis kaip tik labiausiai tinka man gyventi. Aš myliu gerbūvi, švelnų gyvenimą, visus malonumus, dailei ir meną, švarą, gerą skonį ir puošnybę".

Greičiausia Voltaire prisimi-nė Rojaus sodą, taip kalbėda-mas, nes toliau jis sako:

— Mano brangus tėve Ado-mai, prisipažink, kad su su po-nia levi turi ilgąs panges, ku-riose prisirinko juodumo, o jų su plaukai lieka sutaršyti.

Šisai pasakys Voltairei bran-giai kastafo, nes buvo įžiūrėtas žmonijos protėvių įžaidimas ir Voltaire buvo priverstas staigiai apiešiti Prancūziją ir 1786 metų gruodžio 21 dieną atsidūrė Belgijoje. Bažnyčios autoritetai bu-vo tos nuomonės, kad knygoje Genezis viskas gerai surašyta, o labiausia jiems nepatiko Vol-tairės pasakys apie Adomo ir Ie-vos panagių juodumus. Voltai-re yra garsus ir vertingas galvo-tojas, bet kaip matot ir jis nu-kentėjo, kai pabandė šiek tiek laisviau išsireikšti.

Deja, lietuviai ilgus amžius nesidžiaugė žodžio laisve. Lie-tuvių tarpe bažnytinis ir valstybinis autoritetas negalėstin-gai tramdė laisvus pasisakymus. Paimkim pavyzdžiui jau minėto dr. J. Šliūpo parašytą knygą "Tikri ir netikri šventieji". Šios knygos autorius nieko naujo ne-sistengė sugalvoti. Jis tik su-rinko tuos duomenis, kurie jau buvo anksčiau kitų paskelbti. Gal tik tiek jo knygoje naujo, kad ten yra aprašytas pralotas Konstantinas Olšauskis, kurio darbai irgi visiems buvo iš spau-dos žinomi. Kadangi Olšauskis prieš jo bylos iškėlimą buvo

patenkintas ir nutarė kreiptis į aukščiausią Lietuvos teisimą — Vyriausįjį Tribunalą, kuris tačiau dr. Jono Šliūpo apeliaciją atme-tė ir patvirtino Šiaulių Apygar-dos teismo sprendimą.

Dr. Jono Šliūpo byla visoje Lietuvos teismų praktikoje yra itin būdinga. Juk dr. Jonas Šliū-pas buvo plačiausiai žinomas laisvamanis. Jis darė tam tikrą įtaką į jaunimą. Lietuvos baž-nytinei hierarchijai buvo svar-bu tokią bylą iškelti, ją laimėti, o Šliūpą pažeminti. Panašių lei-dinių, kaip čia kalbamas, visoje šalyje yra daugybė. Tad ne šio leidinio pasirodymas, bet visa laisvamaniška Šliūpo veikla bu-vo Šiaulių teisme nagrinėjama. Tikrai ši byla Nepriklausomos Lietuvos teismų praktikoje paliko juodą dėmę.

Asmeniška, kai dr. J. Šliū-pas 1936 metais buvo sugrįžęs į Ameriką, Clevelande jį pa-klausiau, ar nebuvo Lietuvoje asmenų, kurie būtų drąsiai už-tarę Šliūpą ir jo teisę laisvai reikšti mintis, jis liūdnai nusi-šypsojo:

— Daug sutikau pritarėjų, ne-maža žmonių stebėjosi, kad ši byla buvo man iškelta, bet dau-gumas atvirai prisipažino, jog nenori įsivelti į panašų reikalą, nes gali vėliau nukentėti ir ne-tekti gero darbo. Tad dabar aiš-ku, kokią milžinišką įtaką turė-jo kleras anais laikais Lietuvoje.

Šisai Šliūpo atvejis mums ga-li priminti iš žilos senovės, pir-mųjų krikščionių laikų ginčą, kada Aleksandrijos vyskupas Athanasius kėlė kivirčus prieš Arijų, kurs įsteigė garsią savo ereziją — Arijonizmą.

Tada buvo keliami pavyzdžiai tokie klausimai: — kokių būdu žodis išėjo iš Dievo? Ar Jėzus yra žodis? Jeigu jis yra žodis, tai ar jis paėjo iš Dievo laike ar pirm laiko? Jeigu jis paeina iš Dievo, tai ar Jis yra toks pat amžinas, kaip pats Dievas? Ar jis buvo subtertas, ar pradėtas? Ar šventoji Dvasia subterta, ar pradėta? Ar ji paeina iš Dievo? O gal ji paeina iš Sūnaus? Pa-galiau, ar ji paeina ir nuo Die-vo ir nuo Sūnaus? ir taip be galo...

M. V.

(Bus daugiau)

— Kauno Dramos teatras (buv. Metropolitain kino patal-pose), gruodžio 16 d. pastatė, per 50 metų laikotarpį, 316-ją premjerą. Tai kauniečio J. Glin-skio pjesė "Grasos namai". Re-žisavo J. Jurašas. (E)

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ZINIAS

ALEKSANDRAS PAKALNISKIS 1931 METŲ DIENORASTIS

1.

SAUSIO 20 D.

Esu kareivis. Ir yra bausmės. Bausmės yra nuolatinės kareivio draugės. Nereikia bausmių bijoti, ne. Kokia prasmė bijoti neišvengiamo dalyko? Jeigu per patikrinimą viršila kaip nors gavo progos paminėti savo pavardę, jau žinok — stovėsi po šautuvu. Baudžia viršila nekaltus kareivius.

Dabar ir vėl man bausmė grėsia. Užtraukiau šautuvą. Nors netyčia, nenorėjau, bet vistiek jau ne visai be reikalo būsiu nubaustas. Tai žinant, lengviau bus ir bausmę atlikti. O sunku yra kentėti neužpelnę.

Kodėl bijoti to, kas manęs laukia? Kodėl būti nusiminusiam? Neverta, nes nieko nepadės nei baimė, nei nusiminimas. Padėti gali tik šaltas protas ir dvasinė pusiausvira. Visur ir visuomet.

SAUSIO 21 D.

Vakar kėliau pusę trijų rytą, o šį rytą pusę penkių. Vis už bausmę, į darbą be eilės. Kaip gerą būtų kur pakristi — taip miego noriu.

Jeigu būčiau tą pabaudą savo skyrinin-kui pranešęs, gal būtų taip ir palikę. De-ja, pranešiau grandiniui Lauciusiui. Kai jam pranešu, visuomet reikia kelti į virtuvę.

Nubaudė netiesioginis viršininkas. Tuo metu jis pavadavo būrininką. Mūsų būri-

ninkas, nors ir labai griežtas, už tokį men-ka nusikaltimą nebūtų nė vieno sykio "be eilės" davęs. Jį pavaduojas davė du sykius "be eilės". Norėjo žmogus pasirodyti, ko-kias dideles teises turi.

SAUSIO 25 D.

Laikas bėga labai greitai. Namie bū-nant lengviau jį teslinkdavau. Šventadie-niai tik lekia vienas paskui kitą. Nors ir kariuomenėje, šventadienis vistiek lieka šventadieniu, daugiau laisvo laiko duoda.

Didelė yra nelaimė šventą dieną patekti į virtuvę. Sutikčiau kiekvieną savaitę po vieną kartą į ją kelti, kad tik neberei-kėtų niekuomet šventomis dienomis ten vargti. O kai šventą dieną į virtuvę paten-ki, tai jau nuo ryto iki vakaro dirbti turi.

Kiekvieną šventadienį išsiunčiu po vie-ną laišką Kazin kodėl nebegaunu atsaky-mo nuo brolio? Belaukdamas laiško viso-kį niekų prigalvoju. Gal pyksta jis ant manęs už ką nors? Gal kokia nelaimė iš-tiko? Kiekvieną dieną laukiu vakarinio patikrinimo. Kai dalija laiškus, net jau-dintis pradėdau, šaukiamų pavardžių besi-klausydamas, bet vis negaunu. Kiekvieną dieną atrodė, kad tą vakarą tikrai gausiu laišką. Šiandien irgi manau laišką gauti.

Sunku yra praprasti tėviškę nebema-tyti. Būtų gerai, kad dažnai atostogų leis-tų. Labai gražiose svajonėse kartais pa-skėstu. Kaip beatrodys Plungė, kai vėl ją pamatysiu? Vėlykoms juk turėtų mus pa-leisti.

Rašydamas dabar priešais matau savo lovą. Lovos yra tik dvi — mano ir Rausa-

ko. Nuo kitų atskirtu esava, nes trachoma sergava. Tam tikrų patogumų turiva. Čia pat yra turnikas ir lygiagretės. Neuzsiver-čiu ant turniko. O jeigu mokomoje kuopo-jė būsiu, ar tada užsiversiu?

Kareivio dienos yra pilnos visokių ne-tikėtumų. Šiuo momentu yra truputį nuo-bodu, bet nesu tikras, kad po kokio pus-valandžio nebūsiu jau kokios audros pa-griebtas.

Šautuvo užtraukimas praslinko leng-viau, negu buvau laukęs. Tik atitinkamą "porciją" gavau, daugiau nieko.

SAUSIO 29 D.

Manau, kad daugeliui metų praėjus ši-tas mano dienoraštis bus įdomus skaityti. Kas dabar tėra tik smulkmenos, laikui bė-gant virst brangiais atsiminimais. Juk į šiuos štai metus, kuriuos dabar gyvenu, niekuomet nebeįsiu. Kareiviavimo lai-kas trumpas tėra, su visu žmogaus gyve-nimu palyginus. Ir tas trumpas laikotar-pis, toks paprastas ir kasdieniškas dabar, bus kuomet nors malonus jaunystės prisiminimas.

Karinė tarnyba nėra taip jau baisi, žmo-gų kankinti. Nėra to, ką prieš kareivia-vimą man pasakodavo. Vienu dalyku aš nel džiaugiuosi: karinė tarnyba pažabos mano kūną ir atiduos paskui man pačiam jį valdyti. O pažabotas valdyti bus jį leng-viau, negu tada, koks buvo prieš išeinant į kariuomenę.

Pati didžiausioji mano kareiviškų dienų sunkenybė yra draugai. Nuo jų aš la-biausiai kengčiu. Juk yra čia visokių ir la-

džentelmenų ir chuliganų. Yra kareivių, kurie jokio žmoniškumo neturi. Bet ar tu-rėčiau pykti ant jų? Žinoma, kad ne. Pa-sigailėti jų turėčiau, ne pykti, nes nu skriausti jie yra, kaip ir kiekvienas su koku nors trūkumu. Jiems trūksta išau-k-lėjimo.

Pasisekė gerai atsakinėti bataliono va-dui, kai klausinėjo iš statuto. Būrininkas su skyrininku dabar gali didžiūotis, kad jų kareivis taip gerai išmokytas. Gal jie bus geresni man. Nors labai skūstis nega-lėjau nė iki šiol. Viskas būtų gerai, jeigu ne jaunesnis puskarininkas Dičkus. Netie-sioginis mano viršininkas. Atrodė, kad didelis malonumas yra jam persekioti ma-ne, kenti, iš mano žemaitiškos tarmės tyčiotis. Vienu žodžiu, užsisėdęs ant ma-nęs yra. Nekultūringas puskarininkas.

SAUSIO 31 D.

Ką tik parėjau piaustęs šakalius. Grei-tai bus vakarienė. Po vakarienės gal rei-kės eiti tų šakalių skaldyti. O ryt, galimas dalykas, būsiu paskirtas į virtuvę. Tik-riausiai būsiu paskirtas, nes Dičkus šį va-karą tarnybas skirstis.

Vakar didelę staigmeną turėjau. Buvo gimnastikos pamoka, bėgau rikiuotėje per aikštę, uždušęs jau buvau, ir viduriai susi-kratę skaudėjo, tik staiga žiūriu — mano brolis ateina. Poniškai, gražiai apsiren-gęs, kaip ir visuomet. Viduriai staiga nu-stojęs skaudėjo. Kai pristojom, pasakiau puskarininkui. Jis liepė išeiti iš rikiuotės ir pasakyti broliui, kad eity jis pas būdin-tį karininką. Po valandėlės iššaukė pas

būdinį karininką ir mane. Kai įėjau, Eli-ozis besėdęs ir draugiškai besišnekąs su man nepažįstamu kapitono. Jau norėjau sušukti raportą, bet kapitonas neleido, parodė ir Eliozį ir pasakė: "Turi svečiai".

Neilgai kalbėjovos, mažiau negu va-landą, bet labai brangi buvo man ta va-landėlė. Kaip koks gražios šviesos pluoš-tas, kaip tėviškos kvapas į šurkščias ka-reivio dienas padvelkė. Geras yra mano brolis. Ir dovanų man davė, pinigų.

Mano gyvenimas dabar yra toks, kad laikas nebėra mano. Bet ta valandėlė su broliu buvo tikrai mano.

VASARIO 1 D.

Tik ką stovėjau valandą po šautuvu. Būsiu tat jau dvi valandas stovėjęs. Bet ši kartą lengvai praėjo. Dėl to, kad grandi-nis Laucius prižiūrėjo. Jis yra geras man.

Kai pavargo ranka, palaikiau šautuvą su dešine, o kairiąją nuleidau pailsinti. Laucius tik suriko ant greta manęs stovin-čio, kad nesizvalgytų, kad nepamatytų ką aš darau.

Šiandien vyresnis leitenantas Stosius tikrino šautuvus. Keturias dešimtis užra-šęs. Ne neabejoju, kad tame skaičiuje yra ir manasis. Galiu jau ir "Sarvuocių" gauti. Stovėti būtų sunkiau. Nebent tik vėl Lau-cius prižiūrėtų.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Nauji enas"

Penkių metų broliukas ramiai žaidė su seserimi, 11 metų, kai staiga į žaidimą įsikišo nelauktas svečias.

Žmonės teršdami aplinką užtraukia ledų gadyne

Juo nešvarėnis oras, juo šalčiau — tvirtina mokslininkai ir perspėja, kad toliau taip teršdamas savo aplinką žmogus gali užtraukti naują ledų gadynę.

Patirta, kad atmosferą viršum Šiaurinio Atlanto okeano ir Indijos okeano dabar yra dukart labiau užteršta, negu buvo šio šimtmečio pradžioje, tuo tarpu kai pietiniame Pacifike, kur nėra pramonės miestų, atmosfera tebėra kaip buvusi prieš 60 metų. Nešvarus oras nebepraleidžia saulės spindulių ir sunkina elektrai.

Zinomas meteorologas William Cobb primena, kad seniau gamta pati sugebėdavo kovoti su oro sutersimais, šandien tačiau žmogus orą tiek perpildė dujomis ir dūmais, kad gamta pati nebeįstengia.

Kitas mokslininkas W. Barrett apskaičiavo, kad 50 milijonų tonų taršos ore gali žemės temperatūra numušti iš 15,5 laipsnių iki 4,5 laipsnių Celsijaus, o iki tokio užteršimo būtrūksta 10 — iki 20 kartų. Kiek toks temperatūros nukritimas atsilieptų į visą gamtą, bangų ir spelioti.

neprisklausomas kandidatas turi surinkti prie peticijos 5 nuosimčius pračiuose rinkimuose balsavusių skaičius, kas reiskia, kad kun. Jackson turėjo surinkti 58,000 parašų, o surinko apie 8 kartus mažiau. Reguliariai partijų kandidatai turi surinkti pusę balsuotojų nuosimčio: Daley 4,099 ir Friedman tik 2,034. Jackson žada tą įstatymą skysti teismui.

Ligoninės ruošiasi abortų operacijoms

Eilė didžiųjų Chicago ligoninių ruošia planus leisti daktarams daryti abortus pacientams prašant. Tokios yra Wesley Memorial, Michael Reese, Chicago universiteto, Presbiterijonų St. Luke, Mount Sinai ir Illinoiso universiteto ligoninės.

Illinojaus Blue Cross — Blue Shield sveikatos draudimo kompanijos pranešė, kad jos apmokės legalios abortų operacijų išlaidas visais atvejais, kur yra praėję 270 dienų nuo laiko, kai šeimos sveikatos apdraudimo planas įsigaliojo.

Northwestern universiteto ginekologijos ir obstetrikos departamento pirmininkas dr. David Danforth sako, kad iki 12 savaičių nešumo operacija yra visai "paprasta" ir trunka nuo 15 iki 20 minučių.

Arkidiocenezijos protestas

Chicago katalikų arkidiocenezijos kanceliarija paskelbė savo oficialų nusistatymą, kur be kit pareiškiamas:

"Per visą savo istorijos laiką bažnyčia skelbė nekalto gyvybės vertę ir šventumą ir dėl to abortų nedorumą. Neįkuomet tiek, kaip dabartiniu laiku, tai vertybei nebuvo taip gresinama... Kadangi byla yra apeliuota į Jungtinių Valstybių Aukščiausiąjį Teismą, mes dėsime įsiterpti į vykstančio proceso legalų aspektą. Tačiau mes norime dar sykį aiškiai konstatuoti mūsų kaip bažnyčios atsakomybę stoti ginti gyvybę — nuo seniausio iki jautiausio gyvybės silpniojo ir pavojiausio esančiojo ir negimusiojo gyvybę".

SAUGUMAS JŪROJE

Du komersantai plaukdamie Ameriką gavo vietas vienoje kajutėje. Vakare einant gulti vienas žiūrė, kad antrasis persivelka moteriškais naktiniais marškiniais. Neiškentęs pirmasis klausia: "Ka ten tamsta darai?" "Agi, pranešė, kad artėja audra, o tamsta gerai žinai, kad nelaimės atvejais vaikai ir moterys yra gelbstimi pirmoje eilėje, atsakė antrasis.

TRUMPAI

— Muz. Vytutas Strolia vasario viduryje atvyksta iš New Yorko į Chicago ir kartu su muz. Faustu Strolia pradės tvarkyti kompoz. Juozo Stroliaus kūrinį įsileidimą. V. Strolia vadovauja New Yorko vyrų chorui, kuris su koncertais aplanko lietuviškas kolonijas rytinėje Amerikoje. F. Strolia vadovauja Lietuvos Vyčių chorui Chicagoje ir yra dažnas svečias vietos organizacijų parengimuose.

— Lucille Savickas, kandidato į aldermanus kun. Frances Lawlor sekretorė, ir kiti 5 demonstrantai jūrų teismo pripažinti kaltais už pažeidimą nuosavybės piktuojuojant O'Toolle mokyklą. Ji kaip vadovė teisėjo buvo nubausta sumokėti 150 dol., kiti — po 100 dol. Kun. F. X. Lawlor ir kiti 7 tokių pat pobūdžio byla bus svarstoma šią savaitę. Marquette Parko gyventojai šią bylą domisi, nes joje yra kalbama apie kaimyninės apylinkės integraciją.

— Christine Austin, Stasė Petersonienė ir Kasperas Radvila painformavo WGN - TV Chanel 9 apie Vasario 16 ir apie Chicago Lietuvių Tarybos ruošiamą minėjimą vasario 14 d. 2 val. popiet Marijos aukšt. mokykloje. Jie pareiškė, kad tėvo ir sūnaus Brazilijos. Simo Kudirkos, taip pat Vytauto Simokaičio ir jo žmonos Gražinos desperatiškas veržimasis į laisvę išreiskia pavergtos Lietuvos žmonių šauksmą, kuris turi būti išgirstas.

— Kun. M. Valadkos parašyta knyga "Už laisvą Lietuvį" yra gaunama Naujienose. Knyga yra istorinės vertės, apimanti įvairias lietuviško gyvenimo sritis ir įdomius užkulisius, 409 psl., kainuoja 5 dol.

— Solistas ir Poetas Stasys Santvaras, gvv. So. Boston, Mass., Lietuvos operos 50 metų sukakties minėjime skaitė paskaitą apie Lietuvos operos vystymąsi. Pilna salė ir pilnas balkonas klausytojų atidžiai sekė kruopščiai surinktus istorinius duomenis ir jų teatrališką pristatymą.

— Kun. Feliksas Gureckas šeštadienį gavo širdies priepuolį ir paskubomis buvo nugabentas į Sv. Kryžiaus ligoninę, 518 kambarį. Niekad anksčiau jis nesiskundė krūtinės skausmais.

— Solistė Elžbieta Kardelienė buvo atvažiavusi į Chicago, kad galėtų dalyvauti Lietuvos Operos 50 metų sukakties minėjime. Iš Kanados taip pat buvo atskridęs ir dainininkas K. Verikaitis.

— Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės I Tomas, apimęs lietuvių kovas su bolševikais ir bermontininkais 1918—1920 m., jau spausdinama. Kaina \$12.00. Laikas užsisakyti. Pinigus siųsti: Mr. K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago Ill. 60629. (Pr).

Buenos Aires, Argentinos Universitete dantistai į užbaigimo dienos iškilmes eina apsirėję praeitais drabužiais, nes jiems tenka pereiti "krikštą". Ant naujų dantistų tepami žali kliaušiniai, miltai, vynos, ir dažai. Iš suomenėi parodoma, kokie dantistai kantrūs ir tolerantiški.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
BEEF BREAKERS & BONERS
Steady work, good starting salary.
JOHN R. MORREALE
216 N. PEORIA
HA 1-3664

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
KEY PUNCH OPERATOR
For Alfa and Numeric work. Small Computer Department. Good working conditions.
Many Company Benefits.
GLOBE WHOLESALE
2101 So. CARPENTER
733-2317
See Mr. DRISCOLL

BILLER — TYPIST
Near Loop location. Minimum typing 50 wpm. Good aptitude for figures. Must understand fraction percentages. Steady position. Opportunity with growing company.
Phone Mr. KAPLAN
243-1852

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių
MANAGER — ASSISTANT
KENTUCKY FRIED CHICKEN
6 day week. Must have some food experience. Far south side. Call for appointment
468-2676
Monday thru Friday, 9 to 5.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai
PIANO
LESSONS FOR BEGINNERS
Westlake of Bloomingdale area.
CALL
529-2426

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrenginiai
PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
50% iki 50% nuolaida. Galima pirkti išimtis ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuvių.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 8-4421
6200 So. WESTERN AVE.

RENTING IN GENERAL
N u o m o s
APATINĖJE vyvuri išnuomojamas kambarys su visais patinkamais.
6947 So. WASHTENAW.

rio 14 d. 2 val. popiet Marijos aukšt. mokykloje. Jie pareiškė, kad tėvo ir sūnaus Brazilijos. Simo Kudirkos, taip pat Vytauto Simokaičio ir jo žmonos Gražinos desperatiškas veržimasis į laisvę išreiskia pavergtos Lietuvos žmonių šauksmą, kuris turi būti išgirstas.

— Kun. M. Valadkos parašyta knyga "Už laisvą Lietuvį" yra gaunama Naujienose. Knyga yra istorinės vertės, apimanti įvairias lietuviško gyvenimo sritis ir įdomius užkulisius, 409 psl., kainuoja 5 dol.

— Solistas ir Poetas Stasys Santvaras, gvv. So. Boston, Mass., Lietuvos operos 50 metų sukakties minėjime skaitė paskaitą apie Lietuvos operos vystymąsi. Pilna salė ir pilnas balkonas klausytojų atidžiai sekė kruopščiai surinktus istorinius duomenis ir jų teatrališką pristatymą.

— Kun. Feliksas Gureckas šeštadienį gavo širdies priepuolį ir paskubomis buvo nugabentas į Sv. Kryžiaus ligoninę, 518 kambarį. Niekad anksčiau jis nesiskundė krūtinės skausmais.

— Solistė Elžbieta Kardelienė buvo atvažiavusi į Chicago, kad galėtų dalyvauti Lietuvos Operos 50 metų sukakties minėjime. Iš Kanados taip pat buvo atskridęs ir dainininkas K. Verikaitis.

— Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės I Tomas, apimęs lietuvių kovas su bolševikais ir bermontininkais 1918—1920 m., jau spausdinama. Kaina \$12.00. Laikas užsisakyti. Pinigus siųsti: Mr. K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago Ill. 60629. (Pr).

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
L. RUDIS Tel. CL 4-1050

GERAI PILDOMI
INCOME TAX
ŠIMKUS REAL ESTATE
4259 So. Maplewood Ave.
Susitarimui 254-7450

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Parašų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo Informacijos
INSURANCE
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel. REpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

ŽMONES PERKA NAMUS
LENGVŲ \$ 14,000 pajamų iš apartamentinio mūro, kuris ir 15 metų neturi. Pastatytas turtigiam rajone. Kaina greitam pirkimui \$77,000.
KUKLUS NAMELIS — 2 butukai padidame Marquette Parke. Kaina \$17,000, gal ir mažiau.
2 GERI MŪRINIAI NAMAI Brighton Parke. Duoda virš \$16,000 nuomos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi, tai nuvirksti už \$52,500.
5 BUTŲ SVIESUS MŪRAS ir 3 auto mūro garažas padidame Marquette Parke. \$7,500 pajamų. Tik dėl ligos atiduoda už \$48,000.
PLATUS LOTAS, Marquette Parke centrinėje gatvėje. Kaina — susitarimui.
PUKŲS DIDELIS 2 no 6 mūras. Gazu šildomas, platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. \$29,500.
2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. \$38,000.
9 KAMP. MŪRAS gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūso. \$19,600.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas padarytas šildomam porūjui. Silima gazu, moderni virtuvė ir vonia, 2 automobilių garažas. \$20,500.
4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (virtus neužbaigtas), apvarčius mūrinis, Silima gazu, alumininiai langai, 2 automobilių garažas šoninis įvažiavimas, platus sklypas.
5 KAMBARIŲ mūrinė rezidencija. Silima gazu, 1 1/2 auto garažas, platus sklypas \$18,900.
2 PO 6 MŪRINIUS, 2 atskiri karštu vandeniu šildomai gazu. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažas. Marquette Parke. \$32,000.
2 PO 5 1/2 TR 4 KAMB. RŪSYJE, Silima gazu, alumin. langai, šildymas gazu, garažas nuosavybė Gage Parke. \$43,000.
4 PO 5 TR 1 BUTAS RŪSYJE, mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas. Marquette Parke. \$52,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatu senus visus rūšis namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerus ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir garantuotai. Apšaldymo namokamai.
Turis leidimus dirbti mieste ir užmiestiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

A. ABALL VOLKSWAGEN
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus išdame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudavimo namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
S k a m b i n k i t
LA 1-6047

Ukavnavimas veltui, kreipkitės bet kada

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenuos, Volvus, Mercedes, Porsčius ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrę mechanikai, vilkikas.

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Iki 1975 metų kvėpuosim dujomis užnuodytą orą

Aplinkos Apsaugos Įstaiga (Environmental Protection Agency arba EPA) pasiūlė per visą JAV-bes nustatyti oro kokybės standartus, kurie priverstų didmiesčiuose iki 1975 metų suvaržyti motorvežiminių trafiką ir uždrausti į gazoliną maišyti šviną, kurs gazolinu automobilius kurenant duoda labiausiai nuodingas dujas. Nustatyta, kad motorvežimiai — automobiliai, sunkvežimiai ir autobusai sudaro nuo 50 iki 70 nuosimčių visos oro taršos.

Labiausiai užteršto oro miestai skaitomi New York, Chicago, Los Angeles, Philadelphia ir Denver, kuriems pirmuoliausiai bus taikoma oro kontrolė.

Komercijos departamento pareigūnai teigia, kad gazoliną be švino bus galima visur gauti 1974 metais; kitas gazolinas turės švino iki gramo galionui, da-

bar turi vidutiniškai iki pusterčio gramo.

Oficialiai 8 žemiau nulinio

Praeitais sekmadienis ir antradienis buvo šalčiausias iki šiol dienos šią žiemą. Sekmadienį per visą dieną temperatūra išsilaikė 2 laipsniai žemiau nulinio, bet keliolikos mylių vėjas šalčio "faktorijų" padarė tokį, kaip kad temperatūra būtų 40 laipsnių žemiau nulinio. Antradienio rytas išaušo su 8 laipsniais žemiau nulinio, o prie O'Hare aerodromo net 9 laipsniais žemiau. Iki penktadienio žada tiek atšilti, kad net sniegas pavirsias lietumi.

Kun. Jesse Jackson eina kandidatu į miesto merus

Negrų baptistų kunigas Jesse Jackson, "Duonos krepšio operacijos" direktorius įteikė Chicago rinkimų komisijonierių tarybai peticiją su 7,175 parašais, kad ji įrašytų nepriklausomų kandidatų ateinančio balandžio 6 dienos rinkimams į miesto merus.

Įstatymas reikalauja, kad

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

GEROS DOVANOS
Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didėlimis nuolaidomis:
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra; sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00.
Minkštais viršeliais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpuodžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.
Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderi.

NAUJIENOS,
1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsim adresuotai, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

help your
HEART FUND
help your HEART